

Mat

Chapter 18

Javanese Interlinear

Reference: Javanese Bible (SABDA)

- 1 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες,
Ing punika ing- wekdal sowan para- murid dhateng- Yésus matur
[G1722](#) [G1565](#) [G3588](#) [G5610](#) [G4334](#) [G3588](#) [G3101](#) [G3588](#) [G2424](#) [G3004](#)
- Τίς ἄρα μείζων ἐστὶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν;
Sinten ta ingkang-langkung-ageng punika ing ing- Kraton ing- swarga
[G5101](#) [G0686](#) [G3173](#) [G1510](#) [G1722](#) [G3588](#) [G0932](#) [G3588](#) [G3772](#)

Ing nalika iku para sakabat padha sowan ngadhep ing ngarsane Gusti Yesus lan matur pitakon: "Sinten ta ingkang pinunjul wonten ing Kratoning Swarga punika?"

- 2 καὶ προσκαλεσάμενος παιδίον, ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν,
lan nimbali lare-alit ngadegaken piyambakipun ing tengah tiyang-punika
[G2532](#) [G4341](#) [G3813](#) [G2476](#) [G0846](#) [G1722](#) [G3319](#) [G0846](#)

Gusti Yesus banjur nimbali bocah cilik siji, didegake ana ing tengahe para sakabat

- 3 καὶ εἶπεν, Ἄμην λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ στραφῆτε
lan ngandika Saestu Kula-matur dhateng-panjenengan manawi mboten mratobat
[G2532](#) [G3004](#) [G0281](#) [G3004](#) [G4771](#) [G1437](#) [G3361](#) [G4762](#)
- καὶ γένησθε ὡς τὰ παιδιά, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν
lan dados kados para- lare-alit mboten babar-pisan lumebet dhateng ing-
[G2532](#) [G1096](#) [G5613](#) [G3588](#) [G3813](#) [G3756](#) [G3361](#) [G1525](#) [G1519](#) [G3588](#)
- βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.
Kraton ing- swarga
[G0932](#) [G3588](#) [G3772](#)

tumuli ngandika: "Satemene pituturKu marang kowe: Manawa kowe ora mratobat lan dadi kaya bocah cilik iki, kowe ora bakal lumebu ing Kratoning Swarga.

- 4 ὅστις οὖν ταπεινώσει ἑαυτὸν ὡς τὸ παιδίον τοῦτο, οὗτός
sinten mila ngandhapaken piyambakipun kados ing- lare-alit punika piyambakipun
[G3748](#) [G3767](#) [G5013](#) [G1438](#) [G5613](#) [G3588](#) [G3813](#) [G3778](#) [G3778](#)
- ἐστὶν ὁ μείζων ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν;
punika ingkang- langkung-ageng ing ing- Kraton ing- swarga
[G1510](#) [G3588](#) [G3173](#) [G1722](#) [G3588](#) [G0932](#) [G3588](#) [G3772](#)

Dadi sing sapa ngesorake awak lan dadi kaya bocah cilik iki, yaiku kang pinunjul ana ing Kratoning Swarga.

- 5 καὶ ὃς ἐὰν δέξηται ἓν παιδίον τοιοῦτο, ἐπὶ τῷ
lan sinten manawi nampi setunggal lare-alit ingkang-makaten ing ing-
[G2532](#) [G3739](#) [G1437](#) [G1209](#) [G1520](#) [G3813](#) [G5108](#) [G1909](#) [G3588](#)
- ὄνοματί μου, ἐμὲ δέχεται.
asma Kula Kula nampi
[G3686](#) [G1473](#) [G1473](#) [G1209](#)

Karodene sing sapa nampani bocah pepadhane iki atas saka jenengKu, iku Aku kang ditampani.

6	ὄς sinten G3739	δ' nanging G1161	ἄν manawi G0302	σκανδαλίση damel-kesandhungan G4624	ἕνα setunggal G1520	τῶν saking- G3588	μικρῶν alit G3398	τούτων punika G3778
	τῶν ingkang- G3588	πιστευόντων pitados G4100	εἰς dhateng G1519	ἐμέ, Kula G1473	συμφέρει langkung-sae G4851	αὐτῷ kangge-piyambakipun G0846		ἵνα supados G2443
	κρεμασθῆ kagantung G2910	μύλος watu-panggilingan G3458	ὄνικος ageng G3684	περὶ ing G4012	τὸν ing- G3588	τράχηλον gulu G5137	αὐτοῦ, piyambakipun G0846	καὶ lan G2532
	καταποντισθῆ kacemplungaken G2670	ἐν ing G1722	τῷ ing- G3588	πελάγει saganten-lebet G3989	τῆς ing- G3588	θαλάσσης. saganten G2281		

Nanging sing sapa dadi sandhungan tumrap salah sawijining bocah cilik iki, kang pracaya marang Aku, iku luwih becik dikalungi watu panggilingan banjur dicemplungake ing sagara bae.

7	Οὐαὶ Bilai G3759	τῷ kangge- G3588	κόσμῳ jagad G2889	ἀπὸ saking G0575	τῶν para- G3588	σκανδάλων! sandhungan G4625	ἀνάγκη kapeksa G0318	γὰρ awit G1063	ἐλθεῖν rawuh G2064	τὰ para- G3588
	σκάνδαλα, sandhungan G4625	πλὴν nanging G4133	οὐαὶ bilai G3759	τῷ kangge- G3588	ἀνθρώπῳ tiyang G0444	δι' ingkang G1223	οὔ saking-piyambakipun G3739		τὸ ing- G3588	
	σκάνδαλον sandhungan G4625	ἔρχεται! rawuh G2064								

Bilai jagad lan sakabehing sesandhugane. Sandhungan iku pancen kudu ana, nanging bilai wong kang njalari tekane.

8	Εἰ Manawi G1487	δὲ nanging G1161	ἡ ing- G3588	χείρ asta G5495	σου, panjenengan G4771	ἡ utawi G2228	ὁ ing- G3588	πούς sampéyan G4228	σου panjenengan G4771		
	σκανδαλίζει damel-kesandhungan G4624		σε, panjenengan G4771	ἔκκοπον kethok G1581	αὐτὸν punika G0846	καὶ lan G2532	βάλε bucal G0906	ἀπὸ saking G0575	σοῦ; panjenengan G4771		
	καλόν langkung-sae G2570	σοί kangge-panjenengan G4771		ἐστίν punika G1510	εἰσελθεῖν lumbet G1525	εἰς dhateng G1519	τὴν ing- G3588	ζωὴν gesang G2222	κυλλόν cacad G2948	ἢ utawi G2228	
	χωλόν, pincang G5560	ἢ utawi G2228	δύο kalih G1417	χεῖρας asta G5495	ἢ utawi G2228	δύο kalih G1417	πόδας sampéyan G4228	ἔχοντα, kagungan G2192	βληθῆναι kabucal G0906	εἰς dhateng G1519	τὸ ing- G3588
	πῦρ latu G4442	τὸ ingkang- G3588	αἰώνιον. langgeng G0166								

Manawa tanganmu utawa sikilmu dadi sandhungan tumrap kowe, kethoken lan buwangen, amarga luwih becik tumraping kowe, urip kanthi tangan kuthung utawa buntung, katimbang karo tangamu lan sikilmu karo-karone wutuh nanging kacemplungake ing geni langgeng.

- 9 καὶ εἰ ὁ ὀφθαλμός σου σκανδαλίζει σε, ἔξελε
lan manawi ing- mripat panjenengan damel-kesandhungan panjenengan copot
[G2532](#) [G1487](#) [G3588](#) [G3788](#) [G4771](#) [G4624](#) [G4771](#) [G1807](#)
- αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ; καλὸν σοί ἐστιν
punika lan bucal saking panjenengan langkung-sae kangge-panjenengan punika
[G0846](#) [G2532](#) [G0906](#) [G0575](#) [G4771](#) [G2570](#) [G4771](#) [G1510](#)
- μονόφθαλμον εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ δύο ὀφθαλμούς ἔχοντα
mripat-setunggal dhateng ing- gesang lumebet utawi kalih mripat kagungan
[G3442](#) [G1519](#) [G3588](#) [G2222](#) [G1525](#) [G2228](#) [G1417](#) [G3788](#) [G2192](#)
- βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός.
kabucal dhateng ing- naraka ing- latu
[G0906](#) [G1519](#) [G3588](#) [G1067](#) [G3588](#) [G4442](#)

Sarta manawa mripatmu dadi sandhungan tumrap kowe, cuplaken lan buwangen, amarga luwih becik tumrap kowe lumebu ing urip kalawan pece katimbang kacemplungake ing geni naraka kalawan ganep mripatmu.

- 10 Ὅρατε μὴ καταφρονήσητε ἑνὸς τῶν μικρῶν τούτων. λέγω
Sampun nganggep asor setunggal saking- alit punika Kula-matur
[G3708](#) [G3361](#) [G2706](#) [G1520](#) [G3588](#) [G3398](#) [G3778](#) [G3004](#)
- γὰρ ὑμῖν, ὅτι οἱ ἄγγελοι αὐτῶν ἐν οὐρανοῖς διὰ
awit dhateng-panjenengan bilih para- malaekat tiyang-punika ing swarga tansah
[G1063](#) [G4771](#) [G3754](#) [G3588](#) [G0032](#) [G0846](#) [G1722](#) [G3772](#) [G1223](#)
- παντὸς βλέπουσι τὸ πρόσωπον τοῦ Πατρὸς μου, τοῦ ἐν οὐρανοῖς.
salaminipun ningali ing- pasuryan ing- Rama Kula ingkang- ing swarga
[G3956](#) [G0991](#) [G3588](#) [G4383](#) [G3588](#) [G3962](#) [G1473](#) [G3588](#) [G1722](#) [G3772](#)

Poma, aja nganti ngremehake salah sawijining bocah cilik iki. Amarga Aku pitutur marang kowe: Malaekate ana ing swarga tansah padha mandeng marang pasuryane RamaKu kang ana Swarga.

- 11 <Ἦλθεν γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου σῶσαι τὸ ἀπολωλός>.
Rawuh awit Sang- Putra ing- manungsa nylametaken ingkang- ical
[G2064](#) [G1063](#) [G3588](#) [G5207](#) [G3588](#) [G0444](#) [G4982](#) [G3588](#) [G0622](#)

[Dene rawuhe Putranging Manungsa iku prelu nylametake kang katriwal]."

- 12 Τί ὑμῖν δοκεῖ? ἐὰν γένηταί τιτι ἀνθρώπῳ
Kadospundi dhateng-panjenengan panginten manawi wonten satunggaling tiyang
[G5101](#) [G4771](#) [G1380](#) [G1437](#) [G1096](#) [G5100](#) [G0444](#)
- ἑκατὸν πρόβατα, καὶ πλανηθῆ ἑν ἕξ αὐτῶν, οὐχὶ ἀφήσει
satus menda lan kesasar setunggal saking punika punapa-mboten nilar
[G1540](#) [G4263](#) [G2532](#) [G4105](#) [G1520](#) [G1537](#) [G0846](#) [G3780](#) [G0863](#)
- τὰ ἐνενήκοντα ἐννέα ἐπὶ τὰ ὄρη, καὶ πορευθεῖς, ζητεῖ τὸ
para- sangang-puluh sanga ing para- redi lan késah madosi ingkang-
[G3588](#) [G1768](#) [G1767](#) [G1909](#) [G3588](#) [G3735](#) [G2532](#) [G4198](#) [G2212](#) [G3588](#)
- πλανώμενον?
kesasar
[G4105](#)

"Panemumu kapriye? Manawa ana wong duwe wedhus satus, banjur ana siji kang katriwal, apa ora bakal ninggal sing sangangpuluh sanga ana ing pagunungan tumuli lunga nggoleki wedhus kang katriwal mau?"

- 13 καὶ ἐὰν γένηται εὐρεῖν αὐτό, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι
lan manawi dumados pinanggih punika saestu Kula-matur dhateng-panjenengan bilih
[G2532](#) [G1437](#) [G1096](#) [G2147](#) [G0846](#) [G0281](#) [G3004](#) [G4771](#) [G3754](#)
- χαίρει ἐπ’ αὐτῷ μᾶλλον ἢ ἐπὶ τοῖς ἐνεήκοντα ἐννέα τοῖς
bingah ing- punika langkung katimbang ing para- sangang-puluh sanga ingkang-
[G5463](#) [G1909](#) [G0846](#) [G3123](#) [G2228](#) [G1909](#) [G3588](#) [G1768](#) [G1767](#) [G3588](#)
- μὴ πεπλανημένοις.
mboten kesasar
[G3361](#) [G4105](#)

Satemene Aku pitutur marang kowe: Manawa bisa ketemu, kabungahane tumrap wedhus sing siji iki ngluwihi tumrap wedhus sangangpuluh sanga kang ora katriwal.

- 14 οὕτως οὐκ ἔστιν θέλημα ἔμπροσθεν τοῦ Πατρὸς ὑμῶν, τοῦ
Makaten mboten punika karsa ing-ngajeng ing- Rama panjenengan ingkang-
[G3779](#) [G3756](#) [G1510](#) [G2307](#) [G1715](#) [G3588](#) [G3962](#) [G4771](#) [G3588](#)
- ἐν οὐρανοῖς, ἵνα ἀπόληται ἐν τῶν μικρῶν τούτων.
ing swarga supados ical setunggal saking- alit punika
[G1722](#) [G3772](#) [G2443](#) [G0622](#) [G1520](#) [G3588](#) [G3398](#) [G3778](#)

Mangkono uga Ramamu kang ana ing swarga ora ngarsakake ilange bocah iki siji bae.”

- 15 Ἐὰν δὲ ἀμαρτήση <εἰς σε> ὁ ἀδελφός σου,
Manawi nanging nglampahi-dosa dhateng panjenengan ing- sadhèrèk panjenengan
[G1437](#) [G1161](#) [G0264](#) [G1519](#) [G4771](#) [G3588](#) [G0080](#) [G4771](#)
- ὑπάγε ἔλεγξον αὐτόν, μεταξὺ σοῦ καὶ αὐτοῦ μόνου.
késah tuturi piyambakipun antawisipun panjenengan lan piyambakipun piyambak
[G5217](#) [G1651](#) [G0846](#) [G3342](#) [G4771](#) [G2532](#) [G0846](#) [G3441](#)
- ἐὰν σου ἀκούση, ἐκέρδησας τὸν ἀδελφόν σου.
manawi panjenengan mirengaken angsal ing- sadhèrèk panjenengan
[G1437](#) [G4771](#) [G0191](#) [G2770](#) [G3588](#) [G0080](#) [G4771](#)

“Manawa sadulurmu duwe kaluputan, elingna dhedhewekan. Manawa nggugu marang kandhamu, tegese kowe wis ngentas sadulurmu.

- 16 ἐὰν δὲ μὴ ἀκούση, παράλαβε μετὰ σοῦ ἔτι, ἕνα
manawi nanging mboten mirengaken bekta kaliyan panjenengan taksih setunggal
[G1437](#) [G1161](#) [G3361](#) [G0191](#) [G3880](#) [G3326](#) [G4771](#) [G2089](#) [G1520](#)
- ἢ δύο, ἵνα ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων ἢ τριῶν, σταθῇ
utawi kalih supados ing tutuk kalih seksi utawi tiga kaseksèkaken
[G2228](#) [G1417](#) [G2443](#) [G1909](#) [G4750](#) [G1417](#) [G3144](#) [G2228](#) [G5140](#) [G2476](#)
- πᾶν ῥῆμα.
saben pangandika
[G3956](#) [G4487](#)

Dene yen ora nggugu, kowe ngajaka wong siji utawa loro engkas, supaya marga saka anane katrangane seksi loro utawa telu, prakarane banjur rampung.

- 17 ἔαν δὲ παρακούση αὐτῶν, εἰπόν τῇ ἐκκλησίᾳ. ἔαν
 manawi nanging mboten-mirengaken tiyang-punika matur dhateng- pasamuwan manawi
[G1437](#) [G1161](#) [G3878](#) [G0846](#) [G3004](#) [G3588](#) [G1577](#) [G1437](#)
- δὲ καὶ τῆς ἐκκλησίας παρακούση, ἔστω σοι ὥσπερ
 nanging ugi ing- pasamuwan mboten-mirengaken dados kangge-panjenengan kados
[G1161](#) [G2532](#) [G3588](#) [G1577](#) [G3878](#) [G1510](#) [G4771](#) [G5618](#)
- ὁ ἔθνικὸς καὶ ὁ τελώνης.
 ing- tiyang-kapir lan ing- juru-beya
[G3588](#) [G1482](#) [G2532](#) [G3588](#) [G5057](#)

Ewadene yen ora gelem manut, aturna marang pasamuwan. Lan yen meksa ora manut karo pasamuwan, anggepen wong kapir utawa juru-mupu-beya.

- 18 Ἄμην λέγω ὑμῖν, ὅσα ἔαν δῆσητε ἐπὶ τῆς
 Saestu Kula-matur dhateng-panjenengan punapa-kemawon manawi mbanda ing ing-
[G0281](#) [G3004](#) [G4771](#) [G3745](#) [G1437](#) [G1210](#) [G1909](#) [G3588](#)
- γῆς, ἔσται δεδεμένα ἐν οὐρανῷ; καὶ ὅσα ἔαν λύσητε ἐπὶ
 bumi badhé kabanda ing swarga lan punapa-kemawon manawi ngluwaru ing
[G1093](#) [G1510](#) [G1210](#) [G1722](#) [G3772](#) [G2532](#) [G3745](#) [G1437](#) [G3089](#) [G1909](#)
- τῆς γῆς, ἔσται λελυμένα ἐν οὐρανῷ.
 ing- bumi badhé kaluwaran ing swarga
[G3588](#) [G1093](#) [G1510](#) [G3089](#) [G1722](#) [G3772](#)

Satemene pituturKu marang kowe: Apa kang koktalenani ana ing donya iku bakal katalenan ana ing swarga lan apa kang kokuculi ana ing donya iku bakal kauculan ana ing swarga.

- 19 Πάλιν ἀμην λέγω ὑμῖν, ὅτι ἔαν δύο συμφωνήσωσιν
 Malih saestu Kula-matur dhateng-panjenengan bilih manawi kalih sarujuk
[G3825](#) [G0281](#) [G3004](#) [G4771](#) [G3754](#) [G1437](#) [G1417](#) [G4856](#)
- ἐξ ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς, περὶ παντὸς πράγματος, οὗ ἔαν
 saking panjenengan ing ing- bumi bab sadaya prakawis ingkang manawi
[G1537](#) [G4771](#) [G1909](#) [G3588](#) [G1093](#) [G4012](#) [G3956](#) [G4229](#) [G3739](#) [G1437](#)
- αἰτήσονται, γενήσεται αὐτοῖς, παρὰ τοῦ Πατρός μου, τοῦ
 nyuwun badhé-dumados kangge-tiyang-punika saking ing- Rama Kula ingkang-
[G0154](#) [G1096](#) [G0846](#) [G3844](#) [G3588](#) [G3962](#) [G1473](#) [G3588](#)
- ἐν οὐρανοῖς.
 ing swarga
[G1722](#) [G3772](#)

Lan maneh Aku pitutur marang kowe: Manawa panunggalanmu ing donya ana wong loro kang saiyeg nyuwun apa bae, panyuwune iku bakal dikabulake dening RamaKu kang ana ing swarga.

- 20 οὗ γάρ εἰσιν δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἔμὸν
 pundi awit wonten kalih utawi tiga kakempalaken ing ing- Kula-piyambak
[G3757](#) [G1063](#) [G1510](#) [G1417](#) [G2228](#) [G5140](#) [G4863](#) [G1519](#) [G3588](#) [G1699](#)
- ὄνομα, ἐκεῖ εἶμι ἐν μέσῳ αὐτῶν.
 asma ing-ngriku Kula-wonten ing tengah tiyang-punika
[G3686](#) [G1563](#) [G1510](#) [G1722](#) [G3319](#) [G0846](#)

Sabab ing ngendi ana wong loro utawa telu padha nglumpuk kalawan nganggep marang jenengKu, ing kono Aku ana ing tengageh.”

- 21 Τότε προσελθὼν, «ὁ Πέτρος εἶπεν»□ αὐτῷ, Κύριε,
 Lajeng sowan Sang- Pétrus matur dhateng-Panjenenganipun Gusti
[G5119](#) [G4334](#) [G3588](#) [G4074](#) [G3004](#) [G0846](#) [G2962](#)
- ποσάκις ἀμαρτήσῃ εἰς ἐμὲ ὁ ἀδελφός μου, καὶ ἀφήσω
 pinten-rambah nglampahi-dosa dhateng kula ing- sadhèrèk kula lan kula-ngapunten
[G4212](#) [G0264](#) [G1519](#) [G1473](#) [G3588](#) [G0080](#) [G1473](#) [G2532](#) [G0863](#)
- αὐτῷ? ἕως ἑπτάκις?
 piyambakipun ngantos kaping-pitu
[G0846](#) [G2193](#) [G2034](#)

| Sawise iku Petrus nuli ngadhep ing ngarsane Gusti Yesus lan munjuk: “Gusti, manawi sadherek kawula gadhah kalepatan dhateng kawula, ngantos kaping pinten anggen kawula kedah ngapunten? Punapa ngantos kaping pitu?”

- 22 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Οὐ λέγω σοι
 ngandika dhateng-piyambakipun Sang- Yésus Mboten Kula-matur dhateng-panjenengan
[G3004](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2424](#) [G3756](#) [G3004](#) [G4771](#)
- ἕως ἑπτάκις, ἀλλὰ ἕως ἑβδομηκοντάκις ἑπτά!
 ngantos kaping-pitu nanging ngantos kaping-pitung-puluh kaping-pitu
[G2193](#) [G2034](#) [G0235](#) [G2193](#) [G1441](#) [G2033](#)

| Paring wangsulane Gusti Yesus: “PitukurKu marang kowe: Aja mung ping pitu, malah ngantia ping pitungpuluh ping pitu.

- 23 Διὰ τοῦτο, ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ, βασιλεῖ,
 Mila punika kadamel-upami ing- Kraton ing- swarga tiyang raja
[G1223](#) [G3778](#) [G3666](#) [G3588](#) [G0932](#) [G3588](#) [G3772](#) [G0444](#) [G0935](#)
- ὃς ἠθέλησεν συναῖραι λόγον μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ.
 ingkang kersa netepaken étangan kaliyan para-abdi piyambakipun
[G3739](#) [G2309](#) [G4868](#) [G3056](#) [G3326](#) [G3588](#) [G1401](#) [G0846](#)

| Sabab Kratoning Swarga iku upamane kaya sawijining ratu kang karsa etang-etangan karo abdine.

- 24 ἀρχαμένου δὲ αὐτοῦ συναίρειν, προσηνέχθη εἷς□
 wiwit nanging piyambakipun netepaken kaaturaken setunggal
[G0756](#) [G1161](#) [G0846](#) [G4868](#) [G4374](#) [G1520](#)
- αὐτῷ, ὀφειλέτης μυρίων ταλάντων.
 dhateng-piyambakipun ingkang-kagungan-utang séwu-éwu talenta
[G0846](#) [G3781](#) [G3463](#) [G5007](#)

| Bareng wiwit etang-etangan, ana siji kasebakake kang duwe utang saleksa talenta.

- 25 μὴ ἔχοντος δὲ αὐτοῦ ἀποδοῦναι, ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ
 mboten kagungan nanging piyambakipun mbalèkaken dhawuh piyambakipun sang-
[G3361](#) [G2192](#) [G1161](#) [G0846](#) [G0591](#) [G2753](#) [G0846](#) [G3588](#)
- κύριος παραῆναι, καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα, καὶ πάντα
 gusti kasadé lan ing-garwa lan para-putra lan sadaya
[G2962](#) [G4097](#) [G2532](#) [G3588](#) [G1135](#) [G2532](#) [G3588](#) [G5043](#) [G2532](#) [G3956](#)
- ὅσα ἔχει, καὶ ἀποδοθῆναι.
 punapa-kemawon kagungan lan kabayar
[G3745](#) [G2192](#) [G2532](#) [G0591](#)

| Sarehne wong iku ora bia ngesahi utange, Sang Nata banjur dhawuh, supaya wong iku dalah anak bojone lan sakabehe barang darbeke padha didoli kanggo nglunasi utange.

- 26 πεσών οὖν ό δοῦλος προσεκύνει αὐτῶ, λέγων, Μακροθύμησον
 dhawah mila sang- abdi sujud dhateng-riyambakipun matur Kasabara
[G4098](#) [G3767](#) [G3588](#) [G1401](#) [G4352](#) [G0846](#) [G3004](#) [G3114](#)
- ἐπ' ἔμοί, καί πάντα ἀποδώσω σοι.
 dhateng kula lan sadaya kula-badhé-mbalèkaken dhateng-panjenengan
[G1909](#) [G1473](#) [G2532](#) [G3956](#) [G0591](#) [G4771](#)

Abdi mau tumuli sumungkem sujud ana ing ngarsane Sang Prabu lan munjuk: Dhuh, Gusti, mugi wontena kasabaran dalem dhateng kawula, sadaya sambutan kawula badhe kawula lunasi.

- 27 σπλαγχνισθεῖς δέ, ό κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἀπέλυσεν
 welas nanging sang- gusti saking- abdi punika ngluwari
[G4697](#) [G1161](#) [G3588](#) [G2962](#) [G3588](#) [G1401](#) [G1565](#) [G0630](#)
- αὐτόν, καί τὸ δάνειον ἀφῆκεν αὐτῶ.
 riyambakipun lan ing- utang ngapunten riyambakipun
[G0846](#) [G2532](#) [G3588](#) [G1156](#) [G0863](#) [G0846](#)

Sang Nata trenyuh ing galih marga saka welase marang abdi iku, mulane abdine banjur diluwari, utange dililakake.

- 28 ἐξελθών δέ, ό δοῦλος ἐκεῖνος εὔρεν ἕνα τῶν συνδούλων
 medal nanging sang- abdi punika pinanggih setunggal saking- kanca-abdi
[G1831](#) [G1161](#) [G3588](#) [G1401](#) [G1565](#) [G2147](#) [G1520](#) [G3588](#) [G4889](#)
- αὐτοῦ, ὅς ὤφειλεν αὐτῶ ἑκατὸν δηνάρια, καί
 riyambakipun ingkang kagungan-utang dhateng-riyambakipun satus dinar lan
[G0846](#) [G3739](#) [G3784](#) [G0846](#) [G1540](#) [G1220](#) [G2532](#)
- κρατήσας αὐτόν ἔπνιγεν, λέγων, Ἄπόδος εἴ τι ὀφείλεις.
 nyekel riyambakipun nyekik matur Bayara manawi punapa kagungan-utang
[G2902](#) [G0846](#) [G4155](#) [G3004](#) [G0591](#) [G1487](#) [G5100](#) [G3784](#)

Nanging saundure abdi mau banjur kapethuk karo abdi liyane kang utang marang dheweke satus dinar, tumuli dicekel lan ditekak gulune, calathune: Sauren utangmu!

- 29 πεσών οὖν ό σύνδουλος αὐτοῦ παρεκάλει αὐτόν, λέγων,
 dhawah mila sang- kanca-abdi riyambakipun nyuwun riyambakipun matur
[G4098](#) [G3767](#) [G3588](#) [G4889](#) [G0846](#) [G3870](#) [G0846](#) [G3004](#)
- Μακροθύμησον ἐπ' ἔμοί, καί ἀποδώσω σοι.
 Kasabara dhateng kula lan kula-badhé-mbalèkaken dhateng-panjenengan
[G3114](#) [G1909](#) [G1473](#) [G2532](#) [G0591](#) [G4771](#)

Kancane abdi mau banjur sumungkem kanthi ngucap: Kula aturi sabar rumiyin, sambutan kula badhe kula lunasi.

- 30 ό δέ οὐκ ἤθελεν, ἀλλὰ ἀπελθών, ἔβαλεν αὐτόν εἰς
 sang- nanging mboten kersa nanging késah lebetaken riyambakipun dhateng
[G3588](#) [G1161](#) [G3756](#) [G2309](#) [G0235](#) [G0565](#) [G0906](#) [G0846](#) [G1519](#)
- φυλακῆν, ἕως <οὔ> ἀποδῶ τὸ ὀφειλόμενον.
 pakunjaran ngantos dumugi mbalèkaken ing- utang
[G5438](#) [G2193](#) [G3739](#) [G0591](#) [G3588](#) [G3784](#)

Nanging kang motangake rengkeng, malah kancane mau banjur kapasrahake marang pakunjaran nganti salunase utange.

- 31 ἰδόντες οὖν οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ τὰ γενόμενα, ἐλυπήθησαν σφόδρα,
ningali mila para- kanca-abdi piyambakipun para- dumados sedhih-sanget sanget
[G3708](#) [G3767](#) [G3588](#) [G4889](#) [G0846](#) [G3588](#) [G1096](#) [G3076](#) [G4970](#)
- καὶ ἔλθόντες, διεσάφησαν τῷ κυρίῳ ἑαυτῶν πάντα τὰ
lan rawuh mratelakaken dhateng- gusti piyambakipun-piyambak sadaya para-
[G2532](#) [G2064](#) [G1285](#) [G3588](#) [G2962](#) [G1438](#) [G3956](#) [G3588](#)
- γενόμενα.
dumados
[G1096](#)

Ndeleng kang mangkono iku kanca-kanca liyane padha sedhih banget. Bab iku kabeh banjur kalapurake marang gustine.

- 32 τότε προσκαλεσάμενος αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ λέγει
lajeng nimbali piyambakipun sang- gusti piyambakipun ngandika
[G5119](#) [G4341](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2962](#) [G0846](#) [G3004](#)
- αὐτῷ, Δοῦλε πονηρέ, πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην ἀφήκᾳ
dhateng-piyambakipun Abdi awon sadaya ing- utang punika kula-ngapunten
[G0846](#) [G1401](#) [G4190](#) [G3956](#) [G3588](#) [G3782](#) [G1565](#) [G0863](#)
- σοι, ἐπεὶ παρεκάλεσάς με.
dhateng-panjenengan amargi nyuwun kula
[G4771](#) [G1893](#) [G3870](#) [G1473](#)

Sang Prabu nuli dhawuh nimbali wong mau sarta banjur dipangandikani: Heh, abdi kang ala, utangira kang semana kehe wis sunlilakake kabeh, marga sira matur memelas marang ingsun.

- 33 οὐκ ἔδει καὶ σὲ ἐλεῆσαι τὸν σύνδουλόν σου, ὡς
mboten kedah ugi panjenengan ngasihi ing- kanca-abdi panjenengan kados
[G3756](#) [G1163](#) [G2532](#) [G4771](#) [G1653](#) [G3588](#) [G4889](#) [G4771](#) [G5613](#)
- καὶ γὰρ σὲ ἠλέησα?
kula-ugi panjenengan ngasihi
[G2504](#) [G4771](#) [G1653](#)

Apa kowe ora wajib melasi marang mitramu, kayadene aku iya wis melasi kowe?

- 34 καὶ ὀργισθεῖς, ὁ κύριος αὐτοῦ παρέδωκεν αὐτὸν τοῖς
lan duka sang- gusti piyambakipun masrahaken piyambakipun dhateng-para-
[G2532](#) [G3710](#) [G3588](#) [G2962](#) [G0846](#) [G3860](#) [G0846](#) [G3588](#)
- βασανισταῖς, ἕως οὗ ἀποδῶ πᾶν τὸ ὀφειλόμενον ἑαυτῷ.
juru-siksa ngantos dumugi mbalèkaken sadaya ing- utang piyambakipun
[G0930](#) [G2193](#) [G3739](#) [G0591](#) [G3956](#) [G3588](#) [G3784](#) [G0846](#)

Gustine duka banget. Abdi mau banjur kapasrahake marang algojo, nganti sapundhate utange kabeh.

- 35 Οὕτως καὶ ὁ Πατήρ μου ὁ οὐράνιος ποιήσει
Makaten ugi Sang- Rama Kula ingkang- kaswargan nindakaken
[G3779](#) [G2532](#) [G3588](#) [G3962](#) [G1473](#) [G3588](#) [G3770](#) [G4160](#)
- ὑμῖν, ἐὰν μὴ ἀφήτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ
dhateng-panjenengan manawi mboten ngapunten saben dhateng- sadhèrèk
[G4771](#) [G1437](#) [G3361](#) [G0863](#) [G1538](#) [G3588](#) [G0080](#)
- αὐτοῦ, ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν.
piyambakipun saking para- manah panjenengan
[G0846](#) [G0575](#) [G3588](#) [G2588](#) [G4771](#)

Samono uga RamaKu kang ana ing swarga iya bakal tumindak mangkono tumrap ing kowe, manawa kowe dhewe-dhewe ora gelem ngapura marang kaluputane sadulurmu kanthi terusing ati."